

Druppelprotocol

Protocol voor het gebruik van diagnostische farmaca

Algemeen

Welke oogdruppels?

Alvorens de keuze van het farmacon te bepalen, moet men het volgende overwegen:

1. Indicaties
2. Contra-indicaties, waarbij men rekening houdt met het type oogdruppel, de werking ervan en de specifieke patiënt
3. Dosering
4. Mogelijke bijwerkingen met de normale dosering
5. Juiste nazorg procedures en / of EHBO in het geval van onverwachte complicaties. Een ongewenste reactie zoals een verhoging van de oogdruk kan enkele uren later optreden. De patiënt moet in geval van nood weten wat hij moet doen en tot wie hij zich moet wenden

Na de selectie van het te gebruiken farmacon moet men het druppelflesje of minimverpakking controleren op:

1. Juiste medicament en concentratie
2. Houdbaarheidsdatum, maximaal 1 maand houdbaar na opening
3. Verkleuring
4. Neerslag
5. Noteer de datum van opening op het flesje

Indien de houdbaarheidsdatum verlopen is, of indien er verkleuring, neerslag of andere tekenen van contaminatie aanwezig zijn, moet een nieuwe verpakking genomen worden. Minims bevatten oogdruppels zonder conserveermiddel en zijn bedoeld om éénmalig gebruikt te worden. Na gebruik weggooien.

Druppelschema voor mydriasis

Routine mydriasis bij volwassenen

In de meeste gevallen geeft tropicamide 0,5% of 1,0%, één druppel in elk oog, een snelle effectieve mydriasis. Mydriasis bij ouderen en donker gepigmenteerde irissen

Indien noodzakelijk één druppel 2,5% phenylephrine per oog, gevolgd na 3 minuten door één druppel 0,5% of 1,0% tropicamide per oog

Indien de optometrist phenylephrine in een hogere concentratie denkt nodig te hebben dan de steeds genoemde 2,5%, bijvoorbeeld phenylephrine 5% of 10%, zal hij eerst overleggen met een oogarts.

Protocol voor het gebruik van mydriatica – phenylephrine

- Indicaties
- Vooronderzoek
- Contra-indicaties
- Druppelprocedure
- Calamiteitenplan

Indicaties

1. Fundusonderzoek van nieuwe patiënten bij hun eerste bezoek en daarna tweejaarlijks en boven 60 jaar jaarlijks
2. Indien tropicamide 0,5% - 1,0% niet voldoende verwijdt
3. Bij oudere patiënten
4. Bij diep gepigmenteerde patiënten
5. Indien maximale verwijding noodzakelijk is zoals bij bijvoorbeeld fotografie

Vooronderzoek

Anamnese:

- Vraag of de patiënt overgevoelig is voor het te gebruiken diagnostische farmacon of de ingrediënten daarvan. Informeer naar alle allergieën voor medicamenten of oogdruppels
 - Informeer of de patiënt een systeemziekte, oogziekte of algemene aandoening heeft, die door het toedienen van het diagnostisch farmacon kan verslechteren. Patiënten met een ernstige cardiovasculaire ziekte of hoge bloeddruk mogen geen phenylephrine oogdruppels toegediend worden
- Verklaar de patiënt de procedure en de reden van het druppelen
Vertel de patient dat door toediening van oogdruppels de gezichtsscherpte beïnvloed kan worden. Dit kan bijvoorbeeld consequenties hebben voor het autorijden
Bepaling van de gezichtsscherpte: de visus van beide ogen moet altijd vooraf bepaald en genoteerd worden

Spleetlamponderzoek:

- De toestand van de cornea moet beoordeeld worden vòòrdat oogdruppels worden toegediend en nà elke procedure, waarbij de cornea betrokken is. Indien de cornea beschadigd is of in geval van allergie voor het conserveermiddel dienen farmaca in minimverpakking gebruikt te worden
- Beoordeling van de diepte van de voorste oog kamer door middel van de Van Herick methode of door gonioscopie
- Tonometrie: alvorens een mydriaticum, mydriatisch cycloplegicum of cycloplegisch mydriaticum wordt toegediend moet de oogdruk gemeten worden

Contra-indicaties

1. Verhoogde oogdruk
2. Aanwezigheid van of aanleg voor nauwe kamerhoek glaucoom, dwz. er is een ondiepe voorste oogkamer, waardoor acuut glaucoom ten gevolge van sluiting van de kamerhoek kan ontstaan na toediening van het mydriaticum
3. Overgevoeligheid voor het mydriaticum of voor de ingrediënten van het middel, zoals benzalkoniumchloride
4. Systemische hypertensie en cardiovasculaire aandoeningen
5. Zwangerschap en lactatie
6. Patiënten die tricyclische antidepressiva, atropine, MAO-remmers, Alpha-blokkers of Beta-blokkers gebruiken
7. Aneurysma
8. Ernstige atherosclerose
9. Hyperthyreoïdie
10. Aanwezigheid van een iris dragende intraoculaire implantlens
11. Subluxatie van de ooglens of dislocatie van een intraoculaire implantlens
12. Indien de patiënt na het onderzoek scherp moet kunnen zien, zoals bij autorijden en het bedienen van zware machines

Druppelprocedure

1. Handen wassen
2. Druppelflesje controleren vòòr toediening van de oogdruppels op merknaam, ingrediënten, houdbaarheidsdatum, verkleuring en neerslag
3. Vòòr indruppelen eerst merknaam en dosering noteren, dwz. concentratie en aantal druppels per oog
4. De patiënt moet in een vaste stoel met goede rug- en armsteunen zitten. In geen geval een kruk of verplaatsbare stoel

5. Controleer container met het diagnostisch middel en verwijder de dop. Indien een druppelfles wordt gebruikt, vermijd elk risico van contaminatie door bijvoorbeeld contact van het tuitje met het oppervlak van de tafel of met oogwimpers
6. Informeer de patiënt wat er gaat gebeuren en vraag hem of haar het hoofd ongeveer 30° naar achteren te houden met de kin naar boven en vraag de patiënt naar boven te kijken
7. Houd een vaste volgorde aan, bijvoorbeeld altijd eerst het rechter oog
8. Trek met de ene hand het onderooglid naar beneden en laat met de andere hand een druppel uit het flesje midden in de onderste conjunctivaalzak vallen. Vermijd contact van het flesje met wimpers, ooglid en bindvlies.
9. Laat het onderooglid los en vraag de patiënt naar beneden te kijken
10. Druk gedurende 1 à 2 minuten stevig het onderste traanpuntje tegen de neus om systemische absorptie te beperken. Veeg overtollige vloeistof weg met een tissue
11. Draai de dop op de fles of gooi de minimverpakking in de prullenbak
12. Noteer na het onderzoek alle ongewenste symptomen, die tijdens de procedure optraden. Monitor de patiënt totdat duidelijk is dat er geen complicaties te verwachten zijn ten gevolge van het toedienen van het diagnostisch farmacon

Calamiteitenplan

1. Bel 112 (alarmnummer)
2. Vermeld: Gebruikte medicatie, concentratie en aantal druppels
Polsslag
Toestand van de patiënt